

بانویی که جبرئیل بر او نازل می‌شد

فصل فرهنگ
حجت الاسلام والمسلمین حسین آبراهیمی

با وجود همه کتاب‌هایی که درباره شخصیت حضرت زهرا^(س) نوشته شده است، باید بگویم که به ایشان در این جامعه به‌درستی پرداخته نشده است، که اگر پرداخته می‌شد، وضع ما این نبود. بانویی که مقام پیامبران را داشت و بلکه بالاتر، بانویی که مادر امامان بود و حجت خداوند بر ایشان، بانویی که بالاترین شخصیت عالم هستی در روزگاری که دخترانشان را زنده در گور می‌کردند، دستش را می‌بوسید، دو موضوع کلی درباره این شخصیت بزرگ اسلام وجود دارد: اول شناخت ایشان و معرفت پیدا کردن به مقام معنوی این بانوی بزرگ و موضوع دوم درس‌هایی است که جامعه باید از ایشان بگیرد و ما باید در مقام پیروی از ایشان بدانیم، درس‌هایی که موجب تغییر و اصلاح زندگی ما و جلب لطف خداوند به ما و جامعه ما خواهد بود. در بخش اول علما روایات زیادی را در بیان مقام معنوی حضرت زهرا^(س) شرح داده‌اند، مقام فوق‌العاده‌ای که بزرگان اعتراف کرده‌اند قادر به شناخت آن نیستند و فقط می‌توانند بخش کوچکی از آن را تصویر کنند. اما اگر بخواهیم به گوشه‌ای از این مقام اشاره کنیم، خوب است که به ماجرای نزول جبرئیل بر حضرت زهرا^(س) بعد از وفات پیامبر اکرم^(ص) اشاره کنیم. رهبر معظم انقلاب در بیانی شیوا به این موضوع اشاره می‌کنند که:

«وَ كَانَ يَأْتِيهَا جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَيُحَسِّنُ عَزَاءَهَا عَلَيَّ اَيْبَهَا، بَهَ زَبَانِ امْرُوزِ مَا، جِبْرِئِيلُ مَرْتَبَ مِيْ اَمْدَ بَهَ حَضْرَتِ زَهْرَا^(س) لِبرای رحلت پیغمبر^(ص) تسلیت می‌گفت. وَ يُطَيِّبُ نَفْسَهَا، اَرَامَشِ مِيْ دَادَ بَهْ اَنْ بَزْگَوَار. وَ يُخَيِّرُهَا عَنِ اَيْبَهَا وَ مَكَانِهِ، خَبَرِ مِيْ دَادَ کِهَ پِیغمبر^(ص) در چه وضعی است، در چه حالی است، در عالم برزخ، در محضر حی و دود. مقامات عالی پیغمبر^(ص) را نشان می‌داد و برای فاطمه زهرا^(س) تصویر می‌کرد. وَ يُخَيِّرُهَا بِمَا يَكُونُ بَعْدَهَا فِی ذُرِّيَّتِهَا، ماجراهای فرزندان حضرت را هم که در آینده پیش می‌آید، ماجرای امام حسن^(ع)، ماجرای کربلا، ماجرای ائمه^(ع) و ماجرای حضرت ولی عصر^(ا) را (رواحنا فداه) را برای حضرت نقل می‌کرد. وَ كَانَ عَلَيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَكْتُبُ ذَٰلِكَ، امیرالمؤمنین هم می‌نشت، این‌ها را می‌نوشت. این خیلی مسئله مهمی است. بنا به نقل قرآن، جبرئیل یک‌بار در طول تاریخ بر غیر پیغمبری نازل شده است: اَرْسَلْنَا اِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا، اگر مراد از روح که البته این هم محل اختلاف است در ماجرای حضرت مریم^(ص)، جناب جبرئیل علیه‌السلام باشد، خدای متعال فقط یک‌بار بر کسی غیر پیغمبر جبرئیل را فرستاده است. بقیه ملائکه نازل شده‌اند و مکرر اتفاق افتاده که ملائکه آمده‌اند، اما جبرئیل فقط یک‌بار نازل شده است. اما برای حضرت زهرا^(س) می‌فرماید: وَ كَانَ يَأْتِيهَا جِبْرِئِيلُ، بحث یک‌بار و دوبار نیست، بلکه جبرئیل مرتب می‌آمد و شرفیاب می‌شد خدمت حضرت زهرا^(س)».

اما بخش دوم سخن درباره حضرت زهرا^(س) درس‌هایی است که ما باید از ایشان بگیریم که در یک جمله صریح باید گفت: بالاترین درسی که ما از حضرت زهرا^(س) می‌گیریم، درس عفاف و حجاب نیست، گرچه آن هم در جای خودش هست، بلکه درس دفاع از ولایت است، اینکه تا پای جان مدافع ولی‌زمان خود باشیم و این بالاترین درسی است که از این بانوی بزرگ اسلام می‌توانیم بگیریم و در کنار آن عبادت‌بی‌نظیر ایشان و اهل عبادت و نماز بودن و موضوع مهم مردم‌داری و کمک به نیازمندان و رعایت حق همسایگان، مواردی است که هر کدام در جای خودش شرح مبسوطی می‌طلبد. امیدواریم که خدای تعالی توفیق شناخت این بانوی بزرگ و پیروی از او را به همه ما عنایت بفرماید، ان شاء...».

بردار

و بخوان

شرحی بر دعا‌های روزانه حضرت زهرا(س)

برای حضرت فاطمه زهرا^(س) ویژگی‌های برجسته بسیاری برشمرده شده است، اما در آن میان ذکر عبادت‌های ایشان مثال زدنی و قابل تأمل بوده است. تا آنجا که ایشان را یکی از عابدان برجسته بین اولیای الهی دانسته‌اند. درباره نحوه عبادت ایشان آمده است: «در تمام دنیا، عابدتر از حضرت فاطمه^(س) یافت نمی‌شود؛ او به‌حدی برای عبادت برپا می‌ایستاد که پاهایش ورم می‌کرد، (بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۷۵، روایت ۶۲) شرح عبادت‌های ایشان و دعا‌هایشان به درگاه پروردگار متعال برای هر عابد و دوستدار سیر و سلوک می‌تواند راه‌گشا و قابل توجه باشد. کتاب، شرحی بر دعا‌های روزانه حضرت زهرا^(س)، از متونی است که می‌تواند در این زمینه به علاقه‌مندان کمک کند.

علی صفائی حائری نویسنده اثر به شرح دعا‌های حضرت زهرا^(س) در روزهای هفته پرداخته و نشان داده است که چطور باتوجه‌به مفردات و ترکیب و روابط و فضایی که جمله‌ها در آن شکل می‌گیرد، روشی به‌دست می‌آید که زمینه‌ساز تأمل در همین جملات به‌ظاهر ساده می‌شود. همچنین به مباحثی در زمینه‌های رحمت، رزق، شکر، غنا و فلاح و رستگاری و صلاح، عبادت و عبودیت، محیط‌ها و موضع‌گیری‌ها، حفاظت، هدایت و تقوا، قرب و وجاهت، رؤیت و لقا و رضایت و اخلاص و محبت و... پرداخته و زمینه‌هایی را برای تأمل بیشتر فراهم آورده است.

در قسمت دوم این کتاب به شرحی از خطبه حضرت زهرا^(س) در مسجد مدینه (خطبه فدک) پرداخته شده است. در این قسمت، از زیبایی و قدرت و پیام و ارتباط و انسجام این خطبه، نمونه‌هایی آورده شده و نشان داده شده است که تفاوت این خطبه با خطبه‌هایی که از فصحا و بلغای عرب مثل صهبان وائل و... نقل می‌کنند، چقدر زیاد است و مقایسه‌ها، مع الفارق. در این کتاب این عناوین به چشم می‌خورد: روزهای فاطمه^(س)، تربیت رسول^(ص)، وضعیت عرب قبل از بعثت، تحولات بعد از رحلت رسول^(ص)، فقه فاطمه^(س)، عوامل اعراض از رسول^(ص)، انصار در نگاه فاطمه^(س)، جایگاه گفت‌وگوی تمدن‌ها، فدک از اموال فاطمه^(س) و...».

پرس و

بدان

پرسش و پاسخ مذهبی

همان‌طور که قبلا ذکر کردیم، در این ستون به پرسش‌های شما درباره حکم موارد مختلف از نظر شرعی پاسخ خواهیم داد. شما مخاطبان گرامی می‌توانید با ارسال پیامک پرسش‌های خود به شماره ۳۰۰۰۷۲۸۹ با ما در ارتباط باشید.

- آیا می‌شود اضافه‌خرج ایام فاطمیه را در محرم خرج کرد؟

آنچه را که مردم برای ایام فاطمیه به دست‌اندرکاران هیئت داده‌اند، در محرم نمی‌توان خرج کرد، ولی اگر برای عزاداری به‌طور مطلق داده باشند، یعنی معلوم باشد برای عزاداری داده‌اند، چه ایام فاطمیه چه ایام محرم، اشکالی ندارد. همچنین اگر افرادی که این مبالغ را دریافت کرده‌اند، اجازه یا وکالت تام گرفته‌اند برای مخارج عمومی عزاداری در ایام مختلف، اشکالی ندارد، اما اگر مشخص نباشد، یعنی اجازه نگرفته باشند یا مردم مبلغی داده‌اند برای عزاداری ایام فاطمیه، نمی‌شود آن را در ایام محرم خرج کرد. عکس این مطلب نیز صادق است.

حجت‌الاسلام والمسلمین فلاح با استفاده از استفتانات رهبر معظم انقلاب

اشنبه
۲ آذر ۱۴۰۱
شماره ۱۴۴۴
SHAHARANews.IR

۱۴

سیاه پوشیم

رسم ما برای سوگواری و نشان دادن غم و اندوه دلمان، پوشیدن لباس سیاه است. در این سال‌ها با وجود بیماری‌ای که خیلی‌ها را عزادار کرد، این رسم را بیشتر از همیشه لمس کردیم. برای عزای مادرمان حضرت فاطمه زهرا^(س) چند روزی خوب است سیاه بپوشیم.

عزای مادر را برپا کنیم

هرکسی با هر وضعیتی که دارد، می‌تواند عزای حضرت فاطمه صدیقه^(س) را برپا کند. مجلس‌های بزرگی در همه شهرها برپاست. اگر می‌توانید، مهمان یکی از این مجالس شوید و چراغی را روشن کنید، وگرنه باعلی بگویند و خودتان دست‌به‌کار شوید. لازم نیست حتما مجلسی چندهزارنفری باشد. کافی است ذکر ی گفته شود، از فرهنگ ظلم‌ستیزی حضرت فاطمه زهرا^(س) و همراهی امامش یاد شود، روضه‌ای خوانده شود و ذکر مصیبتی باشد تا شما هم یکی از برپاکنندگان عزای مادرمان حضرت فاطمه^(س) باشید. یک قوری چای آماده کنید و اهالی خانه را خبر کنید. یک سخنرانی خوب بشنوید و خودتان را به شنیدن روضه حضرت زهرا^(س) مهمان کنید.

پیامبر عزیزمان حضرت محمد(ص)

در روایتی درباره حضرت فاطمه^(س) می‌فرمایند:

زیارت حضرت زهرا(س) را بخوانیم

بزرگان و علمای شیعه در روز شهادت حضرت زهرا^(س) زیارت ایشان را می‌خوانند و این کار الگوی خوبی برای اعمال روز شهادت است. سعی کنید در روز شهادت حتما زیارت حضرت فاطمه^(س) را بخوانید. حالا که از مکان قبر مادرمان خبری نداریم، زیارتش را می‌خوانیم، قسمتی از زیارت‌نامه حضرت را با هم بخوانیم:

يَا مُمْتَحَنَةَ الْمُتَحَنِّكِ اللَّهِ الَّذِي خَلَقَكَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَكَ فَوَجَدَكَ لِمَا امْتَحَنَكَ صَابِرَةً

ای آنکه خدایی که تو را خلق کرد، پیش از خلقت بیازمود و در آن آزمایش بر هرگونه بلا و مصیبت تو را شکستیا و بردبار یافت

و زَعَمْنَا أَنَّا لَكَ أَوْلِيَاءُ وَ مُضْذَقُونَ وَ صَابِرُونَ لِكُلِّ مَا أَتَانَا بِهِ أَنْبُوكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ أَتَى (أَتَانَا) بِهِ وَصِيَّةٌ

و ما چنین پنداریم که دوستان شما هستیم و مقام بزرگی شما را تصدیق می‌کنیم و بر هر دستور و تعلیمات الهی که پدر شما که درود حق بر او و آتش باد و نیز وصی‌اش برای ما آورد، صبور و مطیع خواهیم بود

فَإِنَّا نَسْأَلُكَ إِنَّ كُنَّا صَدَقْنَاكَ إِلَّا الْخَفِيَّتَا بِتَضَدِّيقِنَا لِهَمَّا لِنُبَشِّرَ أَنْفُسَنَا بِأَنَّا قَدْ طَهَّرْنَا بِوَلَايَتِكَ

پس ما درخواست می‌کنیم اگر مصدق و مؤمن به شما هستیم، ما را به‌واسطه این تصدیق به رسول و وصی‌اش ملحق فرمایید تا به ما مژده رسد که به‌واسطه دوستی شما از گناهان پاک گشته‌ایم

نماز حضرت فاطمه(س)

پیشنهاد ما

در روایتی آمده است که حضرت زهرا^(س) دو رکعت نماز می‌خواندند که جبرئیل به ایشان یاد داده بود. در رکعت اول بعد از سوره حمد، صد مرتبه سوره قدر و در رکعت دوم بعد از حمد، صد مرتبه سوره توحید می‌خواندند و پس از سلام این دعا را قرائت می‌کردند:

سُبْحَانَ ذِي الْعِزِّ الشَّامِعِ الْمُنِيفِ، سُبْحَانَ ذِي الْجَلَالِ الْبَادِخِ الْعَظِيمِ
منزه است (خدای) صاحب‌عزت بسیار بلند و مرتفع، منزه است (خدای) صاحب‌جلال والای بزرگ

سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ الْفَاخِرِ الْقَدِيمِ، سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْبُهْجَةُ وَ الْجَمَالَ
منزه است (خدای) صاحب فرمانروایی فاخر قدیم، منزه است کسی که دربردار خرمی و زیبایی را

سُبْحَانَ مَنْ تَرَدَّى بِالْبُورِ وَالْوُفَارِ، سُبْحَانَ مَنْ بَرَى أَثَرُ الثَّمَلِ فِي الضِّفَا
منزه است آن‌که به ردای نور و وقار خود را آراسته، منزه است آن‌که جای پای مور را روی سنگ صاف ببیند

سُبْحَانَ مَنْ بَرَى وَفَع الطَّيْرِ فِي الْهَوَاءِ، سُبْحَانَ مَنْ هُوَ هَكَذَا الْهَكَذَا غَيْرُهُ
منزه است آن‌که گذرگاه پرنده را در هوا ببیند، منزه است آن‌که او این چنین است و دیگری چنین نیست.

در روایت دیگری آمده است که فرد پس از این نماز:

تسبیح مشهور حضرت زهرا^(س) را بگوید و بعد از آن صد مرتبه صلوات بفرستد.

الحمد لله که مادر می

آنچه در عزای فاطمی خوب است انجام دهیم

کلتاز حکمت | برای بچه‌شبیعه‌ها دهه فاطمیه آیین هر سال زندگی است. هر سال در روزهای منتهی به شهادت مادرمان، لباس‌های مشکی‌مان را از کمد بیرون می‌آوریم و می‌گذاریم دم دست. شب‌ها را می‌گذاریم برای روضه و روزها حواسمان به ذکر تسبیحات حضرت زهرا^(س) است. امسال هم مثل هر سال به روزهای دهه فاطمیه رسیده‌ایم و می‌خواهیم اعمال و مناسک این روزها را مرور کنیم. اگر روضه و هیئت خانگی یا رسم سالانه دار بد که خودتان بهتر از ما عزاداری برای حضرت زهرا^(س) را بلدید، ولی اگر می‌خواهید شروع‌کننده یک راه پربرکت فاطمی باشید، کنارمان باشید و بخوانید.

نماز زیارت حضرت زهرا(س)

سیدبن طاووس در کتاب «زوائد الفوائد» زیارت مخصوص به روز شهادت آن حضرت را معرفی کرده که کیفیتش چنین است: در ابتدا نماز زیارت یا نماز خود آن حضرت را به‌جا می‌آوری و نماز آن حضرت دو رکعت است، در هر رکعت بعد از حمد، شصت مرتبه سوره توحید را بخوانید و اگر نتوانستید، در رکعت اول بعد از حمد سوره توحید را بخوانید و در رکعت دوم سوره کافرون را بخوانید و پس از سلام، زیارت حضرت فاطمه^(س) را بخوانید. به تحقیق روایت شده است که هرکس با این زیارت آن مظلومه را زیارت کند و از خدا طلب آمرزش کند، حق تعالی گناهانش را می‌امرزد و او را داخل بهشت می‌گرداند.

ذکر نورانی؛ تسبیحات حضرت فاطمه زهرا(س)

تسبیحات حضرت زهرا^(س) ذکر ی است شامل ۳۴ بار ا...ا اکبر، ۳۳ بار الحمد لله و ۳۳ بار سبحان ا... که بنا بر روایات، این ذکر را پیامبر اکرم^(ص) به حضرت زهرا^(س) یاد داده‌اند و عنوان ذکر کثیر را دارد. در روزهای دهه فاطمیه و در همه روزهای زندگی‌تان این تسبیحات نورانی را زمزمه کنید.

نام نامی مادر

اگر دختر دارید، سعی کنید درباره مادرمان حضرت زهرا^(س) با او حرف بزنید و حتما در این روزها اسمش را بارضایت خودش به یکی از نام‌های نورانی حضرت فاطمه^(س) صدا بزنید و از حضرت برکت بگیرید.